

Myndigheter, rapportörer, och aktivister: Demokrati, medborgardata och miljö

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
9 december 2022

Dick Kasperowski
Göteborgs universitet
dick.kasperowski@gu.se

Medborgarforskning: samla och använda data för samhällelig förändring (FORMAS)

Göteborgs Universitet, Sveriges
Lantbruksuniversitet, Uppsala

Rapportörer som aktivister

Begränsningar i antropocentrisk och politisk representation

Forskning: En teoretisk och metodologisk rörelse bort från det antropocentriska...

Post-humana perspektiv inom vetenskapssociologi, 1970-

Hur ges forskningsobjekt representation?

Hur "görs" observationer? Performativitet.

Relationell stabilitet

Mänskliga och icke-mänskliga aktörer ges samma analytiska status

Aktivism: post-humana perspektiv i praktiken...

...en rörelse på det juridiska området

"Människan" har för länge stått i centrum och varit den art som dragit fördelar av vetenskapliga framsteg

Hur kan vetenskapliga framsteg bli mer inkluderande för de som tidigare har lämnats utanför, när vissa människor sätts i centrum, vilket har exkluderat andra människor, djur och existenser, som befinner sig i utsatthet

Ex. Whanganui (2017, NZ), Amazonas (2018 Col), Stora Barriärrevet mfl, mfl

Aktivism och konflikter kring representation

Politisk, antropocentrisk: Klimat och biodiversitet förhandlas ständigt, utan annat än antropocentriska resultat i den representativa demokratin

Epistemisk, post-human: mer än mänsklig ger inte bara människan representation på bekostnad av andra (arter)

Hur används befintliga institutioner och infrastrukturer för att skapa post-humana representationer?

Miljölagar och internationella konventioner

- Klimat (Aurora stämmer svenska staten, Urgenda Foundation vs Nederländerna, Friends of the Earth Germany mfl vs tyska staten)
- Biodiversitet: Lagar/konventioner i kombination med existerande infrastrukturer: Artportalen, Svensk fågeltaxering mfl

Alla mål som når Mark- och miljööverdomstol där Artportalen nämns...

- Vad karakteriserar dessa mål utifrån ett post-humanistiskt perspektiv?
- Varför har de nått till den högsta juridiska instansen när det gäller miljö och mark?
- Vad innefattar konflikterna om representationerna?

Data

- Artportalen explicit i 42 mål (2012-2020/3000)
- 18 intervjuer med tjänstemän vid Läns- och Skogsstyrelsen som bereder miljöärenden
- Studien analyserar inte vad som är framgångsrika representationer (observationer)
- Den beskriver hur aktörer ger olika arter/aktörer representation och hur dessa ifrågasätts i konflikter om mark och miljö

Konflikter om det mer än mänskliga... ”sköra” associationer

- Observationer i olika infrastrukturer ställs mot varandra: t ex Artportalen vs Svensk fågeltaxering
- Arters beteenden (föda, fortplantning etc) ställs mot aggregerad obs data: det enskilda mot det aggregerade
- Observationsprotokoll saknar obligatoriska indata
- Tid och plats för arters beteenden får stort utrymme: klockslag, årstider, föda, fortplantning
- Listor (röda) kan vara resurser för att flytta runt arter: ”naturliga utbredningsområden”

Sammantaget...

- Mer än mänskliga nätverk är svåra att stabilisera
- Många entiteter: arter, teknologier, och människor som skall assembleras (assemblage) för att en representation skall bli "giltig"
- Människan går inte att undvika

Vad talar vi om när vi talar om representationer...just nu mer frågor än svar...

- Konflikter om vem/vad som skall vara i centrum: människan eller någon/något annat
- Demokrati eller ...Vem/vad eller vilka får representation?
- Hur görs/vad är en observation? Vem/vad kan tala för en flod, art eller en grupp?
- Ökat ("demokratiskt") deltagande – ökad polarisering?
- Nya lagar och institutioner?
- Är aktivism på väg att bli "ett mer än mänskligt deltagande"?
- Ett ökat motstånd mot den representativa demokratis inneboer antropocentrism?

